

Stanovisko k výročí 21. srpna 1968

Stanovisko Výkonného výboru ÚV KSČM k výročí 21. srpna 1968 ze srpna 1998.

Datum 21. 8. 1968 je součástí československé, ale i evropské historie, kterou nelze vytrhnout z celkových souvislostí. Neblahé události srpna 1968 v Československu byly spojeny s působením řady sil. Byly poznamenány především tehdejším blokovým rozdělením Evropy i světa. **Výrazná část členů a představitelů KSČ s podporou většiny společnosti usilovala v předchozím období o překonání společenských nedostatků a chyb minulosti, o nastartování nového ekonomického rozvoje a širokou demokratizaci společnosti. Většina společnosti si přála lepší, efektivnější socialismus. Komunistická strana měla tehdy v ČSSR důvěru většiny občanů, danou především relativně nejstabilnější sociální i ekonomickou úroveň země ve srovnání s ostatními státy Varšavské smlouvy.** Některá uskupení v ČSSR sice i tehdy skutečně usilovala o převrat a změnu společenského systému, nikoli o demokratizaci socialismu, ale neměla širokou podporu občanů ČSSR.

V kontextu blokového rozdělení Evropy měl násilný zásah vojsk Varšavské smlouvy, provedený ostatně za tichého souhlasu USA, jeho realizátorům zaručit setrvání našeho státu v rámci tzv. sovětského bloku. Na úspěchu výraznější demokratizace socialismu v tehdejší ČSSR nemělo zájem ani vedení SSSR, ani západní mocenská uskupení. **Tento nedemokratický krok doslova šokoval většinu občanů ČR, včetně mnoha tehdejších členů KSČ. Násilný vstup vojsk posloužil spíše ku prospěchu zemí kapitalistické orientace. Zablokoval perspektivu dalšího postupu k sociálně spravedlivější, demokratičtější socialistické společnosti. Přispěl ke ztrátě důvěry v komunistickou stranu a spolu s prověrkami v období tzv. normalizace postavil proti KSČ i mnohé její členy, kteří se jinak zejména s jejím sociálním programem plně ztotožňovali (řada z nich vstoupila do komunistické strany znovu po roce 1989).**

Přes dočasné udržení poměru sil a rovnováhy v mezinárodním měřítku, které respektovaly i velmoci NATO, srpnový vstup vojsk česká společnost nepřijala a jako celek se s ním neztotožnila. Stín mocenského zásahu pak hluboce ovlivnil možnosti rozvoje socialismu u nás a negativně ovlivnil i postavení levice v celé Evropě.